

ТРАНСФОРМАЦІЯ ЗАВДАНЬ ДЕРЖАВИ: ТЕЛЕОЛОГІЧНИЙ ТА АКсіОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТИ

А. Є. Кубко

кандидат юридичних наук, докторант відділу теорії держави і права Інституту держави і права ім. В. М. Корецького НАН України

Категорія держави виступає одним із ключових елементів дослідження правової системи України. Саме держава відіграє провідну роль у забезпеченні функціонування її інституційних елементів: системи права і законодавства, механізмів санкціонування відповідних правових відносин, встановлення нових правових зв'язків, відповідальності, захисту прав людини та ін. Відповідно і дослідження права як такого неможливе без аналізу категорії держави в її телеологічному (цільовому) та аксіологічному аспектах. Від розуміння природи і місця держави, її інтересів в системі суспільних відносин залежить вироблення праксіологічних підходів до цілого спектра правових явищ.

Для світової науки нині актуальні проблеми сутності сучасної держави в системі суспільних відносин, її цінності в контексті про-

цесів глобалізації, поглиблення міжнародної інтеграції між державами, необхідності посилення міжнародно-правових механізмів захисту прав людини. Великого значення для юридичної науки світового рівня набувають проблеми взаємодії держав в рамках міжнародного співтовариства на основі норм і принципів міжнародного права, проблеми вираження і реалізації державою загальних засад справедливості (common conception of justice). Дослідженню цих проблем присвячені праці таких науковців, як М. Фріман, Л. Хант, Д. Роулз, Р. Фальк, У. Твінінг та ін. Окремі аспекти сучасних теоретико-методологічних проблем держави висвітлюються також у вітчизняній науці Н. М. Оніщенко, Ю. С. Шемшученком, Н. М. Пархоменко та ін.

Вказані тенденції глобального характеру впливають на

підходи до розуміння держави, державної влади, визначення її місця в правовій системі. Наприклад, проф. Лондонського університету М. Фріман відзначає, що глобальні процеси універсалізації регулювання прав людини, знакові події в міжнародній сфері – такі, як створення Європейського Союзу, заснування міжнародних судів та інші, обумовлюють необхідність переосмислення концепції державного суверенітету, відповідних державно-правових трансформацій в майбутньому [1].

Однією із складних в аксіологічному аспекті є проблема визначення та механізмів реалізації завдань держави виходячи з її соціальної цінності в сучасних умовах. Об'єктивно обумовлені завдання держави, процес їх реалізації впливають на теоретичні підходи до розуміння функціонування держави, характеру державної діяль-

ності, способів здійснення державних повноважень і розподілу повноважень між державними інституціями (органами, гілками влади). Тобто все це впливає на характер взаємодії держави з громадянами і суспільством. Від того, яким чином підходити до розуміння завдань держави, залежить значною мірою відповідь на питання: в яких напрямках повинна здійснюватись діяльність державних органів, установ, посадових осіб і громадян. А відтак є можливість визначити, які з цих напрямків є пріоритетними, якими саме повноваженнями повинні бути наділені державні інституції, яким чином повинні бути розподілені повноваження держави між гілками державної влади і між органами влади в межах однієї гілки влади, які матеріально-технічні, фінансові ресурси необхідні державі і які засоби повинні використовуватись державою для залучення цих ресурсів, та інші питання.

В історичній ретроспективі можна навести як приклад ситуацію, що мала місце на початку розбудови української держави після отримання незалежності і була пов'язана із делегуванням Кабінету Міністрів України – органу виконавчої влади – повноважень видавати декрети, які мали юридичну силу законів в деяких сферах економічного життя. Законом України від 18 листопада 1992 р. № 2796-XII [2] Кабінету Міністрів України були тимчасово надані повноваження здійснювати законодавче регулювання відносин власності, підприємницької діяльності, митної політики, оподаткування, оплати праці та деяких інших питань. Покладення цих повноважень на вищий орган виконавчої влади було викликано, як витікає із самого Закону від 18 листопада 1992 р., необхідністю виконання завдання держави із запровадження ринкової реформи – одного із найважливіших завдань на той час.

Тобто у цій ситуації існування нагального завдання, що стояло перед державою, зумовило запровадження в Україні на певний час моделі перерозподілу повноважень між законодавчою і виконавчою гілками влади шляхом розширення повноважень виконавчої влади в сфері законотворчого регулювання.

Вплив завдань держави на запровадження (створення нових, удосконалення існуючих) механізмів залучення фінансових ресурсів демонструє інший приклад із більш сучасного періоду. Одне з найважливіших завдань держави в сфері розвитку економіки і забезпечення репутації країни є покращення стану дорожнього господарства, в тому числі будівництво, реконструкція, ремонт, утримання автомобільних доріг. Саме на виконання цього завдання спрямовано новий для України механізм залучення фінансування для потреб дорожньої галузі – державний дорожній фонд у складі спеціального фонду Державного бюджету України. Механізм дорожнього фонду було введено Законом від 17 листопада 2016 р. [3], що набув чинності з 1 січня 2018 р.

Запровадження у законодавство і в практику нового засобу залучення державою фінансових ресурсів мало місце через те, що існувало пріоритетне завдання держави щодо подолання суттєвого відставання дорожньої галузі країни від світових стандартів. А ефективно вирішення цього завдання в рамках лише наявних до того часу, «традиційних» правових механізмів бюджетного фінансування не видавалось можливим.

Наведені приклади є підтвердженням прямого або опосередкованого впливу завдань держави на характер державної діяльності, обрання пріоритетних її напрямків, на розподіл повноважень між органами державної

влади та обсяг цих повноважень. Інший аспект актуальності питання завдань держави в нинішніх умовах пов'язаний із трансформацією ролі держави, що спостерігається сьогодні. Процес такої трансформації багаторівневий і має тенденцію до ускладнення із плином часу. Вже більше двох десятиліть триває перехід від раніше поширених командно-адміністративних моделей державного регулювання суспільно-політичного та економічного життя до впровадження сучасних принципів правової держави та верховенства права. На «перший план» виходить роль держави у забезпеченні основ демократичного ладу, таких, як посилення гарантій прав і свобод людини, впровадження ринкових підходів до правового регулювання економічних відносин тощо. Ці трансформаційні процеси досліджувались в наукових працях і відображені на рівні законодавства. Принцип верховенства права розглядають як базову ознаку правової держави, як принцип, що передбачає обмеженість держави правом і виключає адміністративне свавілля [4].

В юридичній науці відзначають актуалізацію ролі сучасної держави як соціального арбітра, органу вирішення загальних справ, завданнями якого є передбачати об'єктивно існуючі суперечності між громадянами і державою, запобігати зростанню, посиленню цих суперечностей, попереджати соціальні протистояння [5]. Ці завдання обумовлюють необхідність багатоаспектної діяльності держави, її інституцій, гілок влади, впливають на характер цієї діяльності. Вона включає в себе як законотворчий аспект – коли держава здійснює прийняття акта законодавства, спрямованого на недопущення загострення суспільних суперечностей або на розв'язання конфлікту, якщо такий виник, так і правозастосовчу діяльність, спрямовану на застосування

положень відповідного законодавства у конкретних суспільних відносинах.

Тим не менш, процес трансформації ролі держави сьогодні в багатьох аспектах не можна вважати таким, що суттєво наблизився до своєї мети.

Правове регулювання і практика застосування правових норм в ряді галузей, іноді ключових для розвитку сучасної країни, демонструють збереження деяких адміністративно-командних підходів. Процеси трансформації є складними й інколи суперечливими. Наприклад, у 2018 р. було прийнято Закон України «Про валюту і валютні операції» [6]. Він закріпив серед принципів валютного регулювання свободу здійснення валютних операцій, включаючи право фізичних та юридичних осіб резидентів України укладати угоди з нерезидентами та виконувати зобов'язання по таких угодах в національній або іноземній валюті, запровадження обмежень виключно з підстав та у порядку, визначених законом, недопущення неправомірного та необґрунтованого втручання держави у валютні операції. Але новими ці принципи не є. З теоретичної точки зору, вони існували в законодавстві і раніше згідно з нормами Конституції, загальними положеннями цивільного договірної права і положеннями цивільного права про право власності, а також опосередковано із міжнародними зобов'язаннями держави щодо захисту іноземних інвестицій і при цьому дія цих принципів не була прямо обмежена спеціальними законами в сфері валютного регулювання. Але на підзаконному рівні і в практиці діяльності державних органів в фінансовій, банківській сфері, в галузі валютного контролю такі принципи знаходили лише вкрай обмежене застосування. Тому і виникла необхідність передбачити їх безпосередньо

у спеціальному законі, присвяченому регулюванню питань валютних операцій, що був введений в дію у 2019 р.

Паралельно із переходом до засад правової держави, що спостерігається з моменту здобуття Україною незалежності, в останні роки має місце суттєва зміна, переосмислення ролі і завдань держави в контексті захисту державного суверенітету, територіальної цілісності, національної безпеки. Тобто, з одного боку, держава повинна сприяти утвердженню засад демократичного суспільства, гарантій прав і свобод людини, верховенства права, ринкових принципів економічного життя, залишаючись обмеженою цими засадами у своїй діяльності, обмежуючи обсяг свого державно-владного впливу на суспільні процеси. А з іншого боку – державі необхідно посилити свою роль у певних сферах, таких, як безпека, правоохоронна діяльність, оборона, зовнішня політика, без чого демократичний розвиток держави неможливий.

Окремим важливим аспектом трансформації завдань держави в сучасних умовах є впровадження в діяльність органів державної влади, державного апарату європейських стандартів і принципів. Це пов'язано із процесом зближення правової системи України із правом Європейського Союзу, що сьогодні є одним із пріоритетних напрямків діяльності не тільки у зовнішньополітичній, а й в правовій, юридичній площині. Ця проблематика досліджувалась в науці й раніше [7]. Але саме останніми роками приведення правової системи України у відповідність до європейських стандартів і принципів почало набувати реального втілення у державному та суспільному житті.

Трансформаційні процеси безпосередньо пов'язані із проблематикою завдань держави,

які все більше актуалізуються. Виникають нові завдання, а разом з ними і постає питання про засоби реалізації державою цих завдань. Ефективність виконання певних завдань виступає певним індикатором того, чи знайшли в дійсності втілення задекларовані принципи, засади сучасної держави. Так, в наукових працях досліджується ситуація, коли проголошення у Конституції України принципу соціальної держави зумовило виникнення цілого ряду державних завдань, характерних для соціальної держави [8]. Це є прикладом того, як трансформація ролі держави, перехід до засад демократичної, правової, соціальної держави впливає на актуальність чіткого розуміння державних завдань, на формування нових завдань держави, на аналіз ефективних способів втілення цих завдань у повсякденну державну практику. Сьогодні можна передбачити, що включення у Конституцію України завдань набуття членства в Європейському Союзі та НАТО об'єктивно впливатиме на трансформацію завдань державних органів.

В рамках загальної проблеми завдань держави існує специфічний аспект цієї проблеми, який потребує окремого дослідження – завдання держави в контексті реалізації державних інтересів. Держава є носієм державних інтересів. Виходячи з теоретичних розробок вітчизняної науки щодо розуміння інтересу як складної у структурному відношенні категорії [9], а також норм міжнародного права та практики їх застосування, розглядаємо державні інтереси як інтереси, які ґрунтуються на загальносуспільних потребах і безпосередньо спрямовані на задоволення таких потреб, включаючи в себе засоби їх (потреб) реалізації. Ця теза знаходить підтвердження й у підходах вітчизняної судової практики щодо тлумачення поняття інтересу, де визнається

спрямованість інтересу на задоволення відповідних потреб. У рішенні від 1 грудня 2004 р. [10] Конституційний Суд України, навівши дефініцію «охоронюваного законом інтересу», вказав на мету задоволення індивідуальних або колективних потреб як на одну із ключових ознак інтересу. Як зазначив Конституційний Суд України, це рішення стосувалось тлумачення інтересу у вузькому розумінні слова, а саме у логічно-смісловому зв'язку із поняттям «право». Тим не менш, спрямованість інтересу на задоволення відповідних потреб, про що було зазначено у такому рішенні, є актуальною для усіх аспектів розуміння інтересу як правової категорії, в тому числі для ідентифікації державних інтересів.

Оскільки державні інтереси мають в своїй основі загально-суспільні потреби, реалізація цих інтересів необхідна. Вона є обов'язком держави. Адже в протилежному випадку відповідні суспільні потреби не отримують реалізацію. Реалізація державних інтересів державою є складним, багатоаспектним процесом. Навіть за наявності дійсного державного інтересу держава, реалізуючи цей інтерес, повинна дотримуватись ряду вимог і принципів державної діяльності. Вони виступають свого роду обмеженнями, які державна влада не може ігнорувати, здійснюючи реалізацію державних інтересів.

Саме в науковому розумінні цього положення знаходиться квінтесенція проблеми завдань держави як носія інтересу (державного інтересу). Цим зумовлено те, що в межах загального питання теорії держави і права про завдання держави слід виокремити специфічну проблематику, пов'язану із завданнями держави як носія інтересу.

На теоретичному рівні завдання держави традиційно ро-

зуміється як те, що необхідно здійснити [11]. При цьому наголошується на тому, що завдання держави є широкою категорією і можуть мати глобальний характер [12]. Завдання держави впливають на реалізацію функцій держави, а функції, в свою чергу, спрямовані на виконання державних завдань [13], є їх вираженням і конкретизацією [14]. Завдання держави у загальному, глобалізованому вигляді визначаються в актах законодавства вищої юридичної сили. Прикладом є завдання держави по утвердженню і забезпеченню прав людини, закріплене у ст. 3 Конституції України.

Проте коли розглядаємо питання про державу як носія державних інтересів, підхід до завдань держави не слід обмежувати розумінням цих завдань як явища загального порядку, як категорії «вищого рівня». На нашу думку, питання державних інтересів включає в себе два основні блоки. По-перше, наявність самих державних інтересів, їх правильна ідентифікація, відмежування від схожих категорій – інтереси колективів, відомчі інтереси, інтереси державного апарату, посадових осіб тощо. По-друге, питання реалізації державних інтересів, коли такі інтереси наявні. Тут мова йде про процес реалізації державних інтересів, вимоги, яких має дотримуватись держава, реалізуючи свої інтереси.

Тому коли говоримо про виникнення державних інтересів, в центрі уваги перебувають завдання держави більш загального характеру, завдання вищого рівня. Такі завдання знаходяться, умовно кажучи, на поверхні системи права. Вони пов'язані, крім забезпечення і утвердження прав людини, із забезпеченням національної безпеки, економічного добробуту, територіальної цілісності, громадського порядку, здоров'я і моральності населення. Державні інтереси, як правило, спрямовані на вико-

нання таких завдань. У згаданому рішенні від 2004 р. Конституційний Суд по суті вказав, що необхідність виконання таких завдань витікає із положень Конституції України. Оскільки забезпечення виконання норм Конституції є обов'язком держави, державні інтереси не можуть не бути нерозривно поєднані із цими завданнями.

Коли є наявним державний інтерес, спрямований на виконання таких (загальних) завдань, держава повинна реалізувати цей інтерес, дотримуючись ряду вимог, стандартів своєї діяльності, обмежень. Тут виникають нові завдання держави. Ці завдання можна умовно віднести до завдань нижчого рівня – вони виникають в рамках здійснення державною владою заходів по реалізації державних інтересів, спрямованих на виконання одного або кількох загальних завдань. Тобто ці нові завдання є певною мірою похідними від загальних завдань, на виконання яких спрямовано державні інтереси. В той же час від виконання державою таких завдань залежить те, наскільки повно держава буде здатна реалізувати інтереси, спрямовані на виконання загальних (вищих) завдань. Від виконання державою похідних завдань залежить те, чи будуть досягнуті завдання загального (вищого) порядку.

Коло і характер похідних завдань залежать від сфери суспільних відносин, в якій реалізуються загальні завдання держави і спрямовані на їх досягнення державні інтереси, від специфіки суб'єктів цих відносин, фактичних обставин кожної конкретної ситуації, в якій держава діє для реалізації державного інтересу. Похідні завдання можуть стосуватись діяльності органів виконавчої, законодавчої або судової влади. Ці завдання, в свою чергу, можуть носити більш масштабний характер, стосуватись більш широкого спектра діяльності державних ін-

ституцій, охоплювати тривалий період часу або ж обмежуватись повноваженнями (діяльністю) окремого органу влади, бути обмеженими в часі, стосуватись лише окремої ситуації, такої, як, наприклад, вирішення окремого судового спору, тобто мати разовий характер.

Ситуації, коли держава, виконуючи завдання загального порядку в державних інтересах, разом з тим постає перед необхідністю виконання похідних завдань (зумовлених загальним завданням) в рамках цього процесу, аналізуються у практиці міжнародних судових установ. Як відомо, такі установи оцінюють правомірність поведінки держав, в тому числі коли держави впроваджують державно-владні заходи з метою реалізації державних інтересів.

Детальніше це може бути проілюстровано наступними прикладами, що охоплюють декілька останніх років. У рішенні Європейського суду з прав людини (Європейський суд) по справі *Chinnici v. Italy* (No.2) [15] було встановлено, що присудження заявнику компенсації за експропріювану власність у розмірі, значно нижчому за ринкову вартість, є порушенням вимог ст. 1 Додаткового протоколу № 1 до Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод – право мирного володіння майном. В цьому випадку земельна ділянка, що належала заявнику на праві власності, була експропріювана у 1991 р. для будівництва промислових об'єктів. Тобто держава реалізовувала державні інтереси і діяла на виконання загального завдання – розвиток економіки, забезпечення промислового зростання.

Хоча Європейський суд визнав, що експропріація була сама по собі законною і здійснена у загальних інтересах, як вимагає ст. 1 Додаткового протоколу № 1 до Конвенції про захист прав

людини і основоположних свобод, надання заявнику компенсації, значно нижчої за розміром, ніж ринкова вартість експропріюваної власності, порушило принцип пропорційності. Надання такої неадекватної компенсації не відповідало вимогам справедливого балансу (*fair balance*) між загальними інтересами і необхідністю захисту фундаментальних прав людини, а заявник мав нести непропорційний і надмірний тягар (*disproportionate and excessive burden*). При цьому були відсутні будь-які обставини виключного характеру, які б виправдовували відшкодування нижче ринкової вартості у такій ситуації.

З цього прикладу слідує висновок, що в рамках загального завдання із забезпечення розвитку економіки перед державою стояло одне із похідних завдань – забезпечення надання особам, приватні права яких піддаються обмеженням в загальному інтересі, компенсації за відчужену власність, пропорційну дійсній її вартості. Для цього держава мала задіяти механізми законодавчого, адміністративно-управлінського характеру. Свою роль в цьому мали виконати й органи судової влади. Таке похідне завдання державою не було виконано, що й призвело до визнання Європейським судом порушень норм міжнародного права з боку держави і покладення на неї відповідальності.

Наступний приклад стосується ситуації, коли перед державою постало завдання по забезпеченню функціонування судової гілки влади шляхом застосування заходів дисциплінарної відповідальності щодо суддів, які допустили порушення професійних стандартів своєї діяльності. В межах цього загального завдання виник ряд похідних завдань. Одним із них було забезпечення неупередженості органу, що приймав рішення про притягнення

до дисциплінарної відповідальності. Хоча держава переслідувала мету захисту державних інтересів, невиконання державою похідного завдання зумовило притягнення її до міжнародно-правової відповідальності. Це нашкодило і самим державним інтересам.

Так, у рішенні по справі *Mitrinovski v. the Former Yugoslav Republic of Macedonia* [16] Європейський суд прийшов до висновку, що провадження, за якого рішення суду приймалось за участі судді, який до початку провадження вже висловлював свою позицію щодо суті питання, по якому винесене рішення, порушує принцип неупередженості (*impartiality*) і, тим самим, не відповідає гарантіям права на справедливий суд.

Європейський суд вказав, що Державна рада юстиції держави-відповідача приймала рішення про притягнення заявника до дисциплінарної відповідальності за участю судді, який до цього сам ініціював дисциплінарне провадження проти заявника і в процесі дисциплінарного провадження наполягав на притягненні заявника до відповідальності і його звільненні з посади. Тобто позиція судді, що входив до складу Державної ради юстиції, що розглядала справу заявника, була вже сформована і неодноразово висловлена на момент розгляду справи. За цих обставин Державна рада юстиції – орган, який здійснював дисциплінарне провадження – не могла вважатись неупередженим органом (*impartial tribunal*) в розумінні ст. 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод. Тобто мало місце порушення державою-відповідачем принципу неупередженості.

Хоча наведені рішення міжнародної установи не стосувались України, висловлені в них підходи є важливими для доктринального розуміння завдань держави, які стоять перед нею, коли

вона реалізує державні інтереси. Тим більше, що наведені підходи є універсальними і міжнародні установи використовують їх і при розгляді справ, стороною в яких є Україна. А згідно з законодавством України практика Європейського суду з прав людини визнається в Україні джерелом права.

Отже, коли держава здійснює реалізацію державних інтересів, завдання держави мають дворівневу структуру. У цій структурі можна виділити загальні завдання (завдання вищого рівня) і похідні

завдання. Перші, як правило, закріплені в законодавчих актах вищої юридичної сили і міжнародно-правових документах. На виконання цих завдань спрямовані державні інтереси. Похідні завдання виникають в рамках державно-владної діяльності по виконанню загальних завдань. Виконання похідних завдань, з одного боку, покликане сприяти виконанню загальних завдань. З іншого – забезпечувати дотримання державою вимог, обмежень, принципів, дотримання яких є необхідним в процесі

реалізації державних інтересів. Наукове розуміння завдань держави як складного структурного явища та їх трансформації має аксіологічне значення. Завдання держави, в системі яких існують загальні і похідні завдання, спрямовують діяльність держави та державного апарату. Телеологічний аспект даної структури завдань держави полягає в тому, що вони пов'язані із цілями держави і покликані забезпечити реалізацію державних інтересів, покладених в основу таких цілей. ■

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Freeman M. Introduction to Jurisprudence / M. Freeman – London : Thomson Reuters, 2014. – P. 1378.
2. Про тимчасове зупинення повноважень Верховної Ради України, передбачених п. 13 ст. 97 Конституції України, і повноважень Президента України, передбачених пп. 7-4 ст. 114-5 Конституції України : Закон України № 2796-XII від 18.11.1992 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2796-12/ed19921118>
3. Про внесення змін до Закону України «Про джерела фінансування дорожнього господарства України» щодо удосконалення механізму фінансування дорожньої галузі : Закон України № 1762-VIII від 17.11.2016 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1762-19>.
4. Загальна теорія держави і права / За ред. М. В. Цвіка, О. В. Петришина. – Х. : Право, 2009 – С. 514.
5. Оніщенко Н. М. Аксіосфера сучасної держави та сприйняття права в суспільстві: проблеми теорії / Н. М. Оніщенко // Проблеми філософії права. – 2008-2009. – Т. VI-VII. – С. 50.
6. Про валюту і валютні операції : Закон України № 2473-VII від 21.06.2018 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2473-19>
7. Авер'янов В., Пухтецька А. Удосконалення побудови та діяльності вітчизняних органів державного управління з урахуванням європейських принципів і стандартів / В. Авер'янов, А. Пухтецька // Юридична Україна. – 2010. – №11. – С. 4-14.
8. М. С. Кельман, О. Г. Мурашин. Загальна теорія держави та права / М. С. Кельман, О. Г. Мурашин. – К. : Кондор, 2005. – С. 189.
9. Сиренко В. Ф. Интересы – власть – управление / В. Ф. Сиренко – К. : Наукова думка, 1991. – С.7.
10. Справа про охоронюваний законом інтерес : рішення Конституційного Суду України № 18-рп/2004 від 1.12.2004 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v018p710-04>
11. Теорія держави і права. Академічний курс / За ред. О. В. Зайчука, Н. М. Оніщенко. – К. : Юрінком Інтер, 2008. – С. 70.
12. Там само.

13. Олейников С. М. Функции держави і правові форми її діяльності / С. М. Олейников // Державне будівництво та місцеве самоврядування. – 2012. – Вип. 23. – С. 154.
14. Волинка К. Г. Теорія держави і права / К. Г. Волинка. – К. : Вид-во МАУП, 2003. – С. 43.
15. Chinnici v. Italy (No.2): ECHR Judgment, 14 April 2015 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [https://hudoc.echr.coe.int/eng#{«itemid»: \[«001-153760»\]}](https://hudoc.echr.coe.int/eng#{«itemid»: [«001-153760»]})
16. Mitrinovski v. the Former Yugoslav Republic of Macedonia: ECHR Judgment, 30 April 2015 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [https://hudoc.echr.coe.int/eng#{«itemid»: \[«001-154027»\]}](https://hudoc.echr.coe.int/eng#{«itemid»: [«001-154027»]})

ТРАНСФОРМАЦІЯ ЗАВДАНЬ ДЕРЖАВИ: ТЕЛЕОЛОГІЧНИЙ ТА АКсіОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТИ

А. Є. Кубко

Стаття присвячена питанням трансформації завдань сучасної держави. Окреслені сучасні тенденції міжнародно-правового та внутрішньодержавного характеру, які зумовлюють актуальність проблеми трансформації завдань держави.

Ключові слова: держава, державні інтереси, загальні потреби, завдання держави, державна влада.

Стаття надійшла до редакції: 27.02.2019.

TRANSFORMATION OF STATE'S TASKS: AXIOLOGICAL AND TELEOLOGICAL ASPECTS

A. Y. Kubko

The article is dedicated to the issues of the modern state's tasks transformation. Current tendencies of international-law and domestic-law nature which predetermine actualization of the state's tasks transformation issue are outlined.

Keywords: state, state interests, public needs, state's tasks, state power.

Received: 27.02.2019.